

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové, JUDr. Zdeňka Kühna, Mgr. Daniely Zemanové a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **Ö. S.**, zastoupen Organizací pro pomoc uprchlíkům se sídlem Kovářská 4, Praha 9, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 3. 2008, č. j. OAM-198/LE-C09-L07-2008, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 14. 8. 2008, č. j. 48 Az 57/2008 - 52,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalovaný **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalobci **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Žalobce, státní občan Turecké republiky kurdské národnosti, přicestoval dne 6. 3. 2008 na území České republiky a dne 9. 3. 2008 požádal o udělení mezinárodní ochrany. V žádosti uvedl, že je kurdské národnosti a nechce nastoupit povinnou vojenskou službu v turecké armádě, neboť by musel bojovat proti vzbouřencům téže národnosti. Taktéž uvedl, že podporuje opoziční kurdskou stranu DTP, bezplatně pracoval jako kamelot časopisu vydávaného touto stranou. V roce 2005 se zúčastnil oslav kurdského národního svátku Nawroz, při níž byl zatčen a po dobu 2 týdnů vězněn. Ačkoliv byl následně propuštěn, byl poté ještě několikrát předveden z různých důvodů na policejní stanici. Skutečným důvodem, proč byl středem zájmu policejních orgánů, bylo zastávání kurdského vlastenectví a podpora strany DTP. Žalovaný

(dále jen „stěžovatel“) v záhlaví uvedeným rozhodnutím neudělil žalobci mezinárodní ochranu dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu).

[2] Krajský soud rozhodnutí stěžovatele výše označeným rozsudkem zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V odůvodnění uvedl, že stěžovatel učinil právní závěry na podkladě nedostatečného zjištění skutkového stavu věci v důsledku zastaralých a nepřiléhavých informací. Hodnotící zpráva vypracovaná Evropskou komisí neměla být použita, neboť se jedná o diplomatický dokument poskytující z tohoto důvodu zkreslený (politický) náhled na situaci v Turecku. Taktéž úvahy ve vztahu k doplňkové ochraně nemají podklad v aktuálních informacích o zemi původu. Při posuzování následků nenastoupení vojenské služby ze strany žalobce vyšel stěžovatel z téměř rok starých informací. Expertní zpráva, na kterou stěžovatel taktéž odkazuje, není založena ve spise, soudu je však z úřední činnosti známo, že byla zpracována již v roce 2005. Stěžovatel se dle soudu dopustil chybného právního výkladu pojmu obav z pronásledování, neboť pod něj podřazuje již konkrétní nastalé projevy pronásledování. Dle správného výkladu však postačuje pouhá hrozba pronásledování.

II.

[3] Stěžovatel v kasační stížnosti uvádí, že ji podává z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Je toho názoru, že odpor krajského soudu k zahrnutí hodnotící zprávy Evropské komise je nepodložený a v rozporu s realitou. Tato zpráva totiž představuje souhrn skutečností důležitých z hlediska řízení o udělení mezinárodní ochrany, o diplomatickém změkčování situace v zemi původu nelze hovořit. Domnívá se, že shromáždil dostatečné množství podkladů a žádost žalobce posoudil objektivně, odkazuje na rozsudky NSS sp. zn. 2 Azs 60/2003 a 5 Azs 222/2004, dle nichž je rozsah dokazování v azylovém řízení určen obsahem žádosti žadatele. Užití informace byly nejaktuálnější a na případ nejpriléhavější. Dodává, že pokud jde o obavy z odůvodněného pronásledování, musí být hrozba takového pronásledování reálná (rozsudky NSS sp. zn. 7 Azs 276/2004 a 3 Azs 50/2006). Není zjevné, v čem krajský soud spatřuje vážnou újmu, která má žalobci hrozit v zemi původu. Výkon vojenské služby takovou újmu být nemůže (rozsudek NSS sp. zn. 7 Azs 321/2004), neboť tato povinnost vyplývá ze samotné podstaty státoobčanského svazku. V době rozhodování stěžovatele neexistovala žádná aktuálnější informace než z roku 2007. Pokud jde o nezaložení expertní zprávy z roku 2005 do spisu, nejedná se o vadu s vlivem na zákonnost rozhodnutí, neboť při posuzování doplňkové ochrany byly použity další dostačující informace. Stěžovatel uzavírá, že kasační stížnost je přijatelná, neboť krajský soud pochybil zásadním způsobem při výkladu práva, což činí jeho rozsudek nepřezkoumatelným. Soud totiž neodůvodněně nerespektuje obecně uznávané informace o zemi původu, nebere v potaz jasnou a ustálenou soudní judikaturu ve vztahu k definici odůvodněného strachu z pronásledování a nevzal v úvahu ani účelovost žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany, který se jejím podáním snažil legalizovat svůj na pobyt na území ČR (rozsudek NSS sp. zn. 7 Azs 117/2004).

[4] Žalobce ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že se ztotožňuje s rozsudkem krajského soudu. Uvádí, že branci mohou za určitých okolností představovat sociální skupinu. Ve shodě s krajským soudem se domnívá, že hodnotící zpráva Evropské komise neměla být vůbec použita, neboť situaci v zemi původu je třeba zjistit z aktuálních a nezaujatých zpráv, které hodnotí situaci v zemi ve všech aspektech. Na závěr navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

III.

[5] Vzhledem k okolnosti, že v dané věci se jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany (dříve ve věci azylu), Nejvyšší správní soud se ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být kasační stížnost podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

[6] Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS (všechna zde citovaná rozhodnutí NSS jsou přístupná na www.nssoud.cz). Podle tohoto usnesení je podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Jedním z typových případů přijatelnosti kasační stížnosti, jehož se stěžovatel v tomto řízení dovolává, je zásadní pochybení krajského soudu, které může spočívat v nerespektování ustálené a jasné judikatury, nebo v hrubém pochybení při výkladu hmotného či procesního práva. V případě kasační stížnosti podané Ministerstvem vnitra se nevyžaduje naplnění požadavku, že pochybení krajského soudu musí představovat zásah do hmotněprávního postavení stěžovatele (viz rozsudek NSS ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006 - 59).

[7] Dle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu (rozsudek ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 - 57) „[n]ení povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí. Je naopak povinností správního orgánu, aby v pochybnostech sbromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědi žadatele o azyl vyvracejí či zpochybňují.“ V rozsudku ze dne 25. 7. 2005, č. j. 5 Azs 116/2005 - 58, pak soud uvedl: „Český zákon o azylu nezakotvuje v režimu azylového řízení zásadu *in dubio pro reo*, pokud jde o tvrzení žadatele o azyl. V praxi pak zmírnění důsledků neexistence této zásady představuje rozdělení důkazního břemene mezi žadatele a stát tím způsobem, že stát je zodpovědný za náležité zjištění reálií o zemi původu, ale žadatel musí unést důkazní břemeno stran důvodů, které se týkají výlučně jeho osoby. Žalovaný v tomto případě postupoval způsobem, který odpovídá výkladu čl. 4 bodu pátého tzv. kvalifikační směrnice Evropské Unie (směrnice č. 2004/83EC z 29. 4. 2004, o minimálních zárukách pro udělování a odnímání statusu uprchlíka a komplementárních forem ochrany v členských státech).“

[8] K rozsahu dokazování v případě možného pronásledování absolventů základní vojenské služby ze strany teroristických skupin uvedl zdejší soud v rozsudku ze dne 27. 10. 2005, č. j. 1 Azs 214/2004 - 45: „Jestliže žalobce byl dříve příslušníkem bezpečnostní složky, vykonával vojenskou službu v zemi a v průběhu azylového řízení uváděl nebezpečí pronásledování ze strany teroristů právě těchto skupin obyvatelstva (absolventů vojenské služby), bylo na žalovaném, aby obstaral dostatek podkladů pro zjištění postavení právě takových osob v zemi. Nepostačuje, jestliže žalovaný obstaral pouze obecné zprávy o stavu v Alžírsku, aniž by se zabýval informacemi vztahujícími se právě k možnému pronásledování absolventů vojenské služby.“ (zvýraznění doplněno). Tyto závěry lze aplikovat i na nyní posuzovaný případ, neboť žalobce se obává výkonu vojenské služby, během níž by mohl být nasazen do boje proti vlastnímu národu. Pokud jde o požadavek aktuálnosti informací o zemi původu, lze odkázat na rozsudek ze dne 7. 9. 2005, č. j. 3 Azs 390/2004 - 49: „Posuzuje-li totiž správní orgán důvodnost obav žadatele o azyl z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) azylového zákona, je třeba, aby vzal v úvahu situaci v zemi původu žadatele v době bezprostředně předcházející jeho odchodu z této země,

nikoli primárně v době rozhodování správního orgánu, která je tomuto okamžiku více či méně vzdálena.“ (zvýraznění doplněno).

[9] Nejvyšší správní soud ověřil, že krajský soud plně respektoval právě citovanou judikaturu. Ve správním spise jsou založeny následující čtyři dokumenty – blíže neoznačená zpráva sestávající z krátkých agenturních zpráv především politického rázu (poslední zpráva je datována 21. 10. 2007), Informace OAMP o politických hnutích HADEP, DEHAP, DTH a DTP zpracovaná dne 31. 1. 2008, Informace získaná v rámci Evropské výměny informací o zemích původu v květnu 2007 se zaměřením na vojenskou službu a kurdské odvedence a Hodnotící zpráva z hlediska kritérií pro přístup do Evropské unie vypracovaná Evropskou komisí dne 6. 11. 2007. Jestliže se stěžovatel ve svém rozhodnutí odvolává na Informaci poskytnutou expertem německého Spolkového úřadu pro migraci a uprchlíky (BAMF) – zasedání EURASIL v prosinci 2005, nelze než dospět k jednoznačnému závěru, že skutečnosti zjištěné na základě této zprávy nemají oporu ve spise, neboť uvedená zpráva není jeho součástí, není v něm založena (srov. rozsudek NSS ze dne 25. 11. 2003, č. j. 5 Azs 20/2003 - 35). Informace OAMP o politických hnutích i blíže neoznačená zpráva složená z agenturních zpráv neobsahují žádné informace ve vztahu k současné situaci příslušníků kurdské národnosti v Turecku (poslední agenturní zpráva týkající se strany PKK je ze září 2003, resp. z května 2005), absolutně nic nevyovídají o postavení kurdských branců v armádě a ve společnosti.

[10] Pokud jde o informace o postavení kurdských odvedenců a vojenské službě obecně, pak nepochybně postupoval stěžovatel správně, když si opatřil informace o postavení této specifické skupiny branců, neboť žalobce již od počátku uváděl jako důvod žádosti o udělení mezinárodní ochrany obavu z výkonu vojenské služby, při níž by mohl být nucen bojovat proti vlastnímu národu. Závěr krajského soudu, že se nejedná o aktuální informace, je však třeba podpořit. Zpráva, jejíž autor není znám (jedná se pravděpodobně o německý Spolkový úřad pro migraci a uprchlíky), vychází ze situace v jihovýchodním Turecku do roku 2006, ostatně ze soupisu použitých zdrojů plyne, že nejnovější zpráva o situaci je z 11. 1. 2007, odborné posudky pak pocházejí z let 1997, 1999 a 2001. Ve zprávě se připouští, že kurdští branci jsou nasazeni v jihovýchodních provinciích, neboť sem byly přesunuty i jednotky ze západní části Turecka. Zpráva použitá stěžovatelem byla více než rok stará, především však nereaguje na skutečnosti, ke kterým došlo v průběhu roku 2007. Z hodnotící zprávy Evropské komise (str. 20-21, č. l. 44 správního spisu) totiž vyplývá, že došlo k dalšímu zhoršení situace ohledně útoků PKK a jiných teroristických skupin, když počet těchto útoků dosáhl několika stovek. V rámci boje proti terorismu byly v druhé polovině roku 2007 vytvořeny tři bezpečnostní zóny pokrývající provincie na hranicích s Irákem, v nichž jsou uplatňována přísná bezpečnostní opatření. V říjnu roku 2007 dal parlament svolení vládě k útokům proti severním oblastem Iráku. Soudu je z úřední činnosti známo, že na počátku roku 2008, tedy v době odchodu žalobce do ČR a vydání rozhodnutí stěžovatele, zahájila turecká armáda vojenskou vzdušnou i pozemní operaci v severních oblastech Iráku, obývaných Kurdy. Tyto skutečnosti mohly přinést změnu v postavení Kurdů v Turecku obecně, i kurdských branců v turecké armádě. Není vyloučeno ani zvýšení míry represe v případě dezerce či nenastoupení vojenské služby, k čemuž obecně dochází v době zvýšeného ohrožení bezpečnosti země, zahájení bezpečnostních operací. Za této situace se stěžovatel neměl spokojit se zprávou starší více než rok, kterou je tudíž nutno považovat za neaktuální.

[11] Stěžovatelův názor, že samotný výkon vojenské služby není pronásledováním, je v obecné rovině zajisté správný. Pokud je ovšem výkon vojenské služby spojen s jinými relevantními okolnostmi (zde boj proti příslušníkům vlastního národa), může se v závislosti na konkrétních skutkových okolnostech, zejména situaci v zemi původu, o pronásledování jednat (srov. rozsudek NSS ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004 - 49).

[12] Stěžovatel dále uvádí, že při posuzování existence obav z pronásledování je rozhodná existence reálné hrozby. Krajský soud však ve svém rozsudku netvrdí opak, vymezuje se pouze proti postoji stěžovatele, že nelze hovořit o pronásledování, dokud jedinec nepocítí jeho jednotlivé akty. Krajský soud uvádí na pravou míru, že pro udělení mezinárodní ochrany postačuje existence obav z pronásledování. Jelikož však stěžovatel dostatečně nezjistil skutkový stav (viz body [10] a [21]), nemohl stěžovatel ani krajský soud posoudit, zda existuje reálná hrozba pronásledování (viz rozsudek NSS ze dne 9. 6. 2008, č. j. 5 Azs 18/2008 - 83). Závěry krajského soudu jsou srozumitelné a správné a plně v souladu s judikaturou NSS.

[13] K námitce stěžovatele, že krajský soud nevzal do úvahy, že se žalobce snažil podáním žádosti o udělení mezinárodní ochrany legalizovat svůj pobyt na území ČR, lze uvést toliko to, že krajský soud nebyl povinen se touto otázkou zabývat, neboť v rozhodnutí žalovaného, které bylo předmětem přezkumu krajským soudem, nebyla žádná úvaha o možném zneužití mezinárodní ochrany za účelem legalizace pobytu učiněna. Jestliže se stěžovatel domnívá, že snaha o legalizaci pobytu na území ČR byla důvodem podání žádosti o mezinárodní ochranu, měl sám tento závěr uvést ve svém rozhodnutí, řádně jej odůvodnit a učinit jej jedním z důvodů negativního rozhodnutí.

[14] Nejvyšší správní soud konstatuje, že na výše uvedené kasační námitky poskytuje odpověď ustálená a vnitřně jednotná judikatura a krajský soud rozhodl plně v souladu s ní.

IV.

[15] Přijatelnost kasační stížnosti je však dána ve vztahu k posouzení otázky, zda a do jaké míry může správní orgán opírat své závěry o hodnotící zprávu Evropské komise o dosaženém pokroku kandidátských zemí na členství v Evropské unii. Tato problematika totiž dosud nebyla plně řešena judikaturou Nejvyššího správního soudu, což je dle názoru vyjádřeném v usnesení NSS č. j. 1 Azs 13/2006 - 39 (cit. v bodě [6] shora) důvodem přijatelnosti kasační stížnosti.

[16] Nejvyšší správní soud již uvedl, že „při používání informací o zemích původu je nutné dodržovat následující pravidla. Informace o zemi původu musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné (srov. kritéria pro nakládání s informacemi o zemích původu v azylovém řízení, in: GYULAI, G.: *Country Information in Asylum Procedures: Quality as a Legal Requirement in EU*, Budapest, 2007)“ (rozsudek NSS ze dne 31. 7. 2008, č. j. 5 Azs 55/2008 - 71). Velký senát Evropského soudu pro lidská práva uvedl v rozsudku ze dne 28. 2. 2008 ve věci *Saadi proti Itálii*, číslo stížnosti 37201/06, bod 143 (rozsudky ESLP jsou přístupné na <http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/search.asp?skin=HUDOC-EN>), že věrohodnost informací o zemi původu je třeba posuzovat s ohledem na autoritu a pověst autorů zprávy, serióznost provedených šetření, návaznost a souvislost závěrů a skutečnost, zda uvedená tvrzení jsou potvrzena i jinými zdroji. Evropský soud pro lidská práva navázal na závěry velkého senátu rozsudkem ze dne 17. 7. 2008 ve věci *NA. proti Spojenému království Velké Británie a Severního Irsku*, číslo stížnosti 25904/07 (body 120-122), v němž dále uvedl, že při hodnocení zprávy obsahující informace o zemi původu je nezbytné posoudit nezávislost, spolehlivost a objektivnost autora zprávy. Důležité je taktéž vzít v úvahu, jakou měrou je autor zprávy zastoupen v zemi původu, jaké jsou jeho schopnosti získávat informace přímo na místě. Soud připouští, že situací v zemi původu se zabývá větší počet zpráv, je nezbytné upřednostnit ty, které se zabývají stavem lidských práv v zemi původu a přímo uvádějí okolnosti rozhodné

pro posouzení reálnosti hrozby nelidského či krutého zacházení. Relevance a váha zprávy je závislá na tom, do jaké míry se přímo věnuje otázkám posuzovaným v daném řízení. Zpráva, která obecně popisuje socioekonomické podmínky v zemi původu a nepojednává o specifických otázkách, jež musí být v řízení objasněny, pak bude zpravidla přiznána menší váha.

[17] Jak vyplývá ze strany 3 Zprávy o dosaženém pokroku Turecka za rok 2007, kterou vypracovala Evropská komise dne 6. 11. 2007 (její úplná anglická verze je dostupná na http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/key_documents/2007/nov/turkey_progress_reports_en.pdf), vychází z informací shromážděných a analyzovaných Evropskou komisí, přičemž byly využity i informace poskytnuté vládou Turecké republiky, členskými státy EU, údaje obsažené ve zprávách Evropského parlamentu a četných mezinárodních a nevládních organizací. Zpráva se vztahuje k období od 1. 10. 2006 do počátku října 2007 a obsahuje stručný popis vztahů EU a Turecka, analyzuje situaci v Turecku s ohledem na plnění politických a ekonomických kritérií členství v EU a na schopnost kandidátského státu dostát svým budoucím závazkům plynoucím z *acquis communautaire*. Analýza pokroku v plnění politických kritérií pro členství v EU se odvíjí na podkladě tzv. Kodaňských kritérií (s. 6 zprávy), dle nichž se může stát členem EU pouze stát, který se vyznačuje stabilitou institucí zajišťujících demokratický režim, vládou práva, dodržováním lidských práv a svobod a práv menšin. Předmětem hodnocení je též dodržování mezinárodních závazků, udržování dobrých sousedských vztahů a dobrých vztahů s členskými státy EU ze strany kandidátské země.

[18] Ačkoliv hodnotící zpráva obsahuje kapitolu týkající se ochrany lidských práv a práv menšin, jejím smyslem je především posoudit míru pokroku v přípravě na členství v EU. Přístup kandidátské země k EU je vždy vysoce politickou otázkou, neboť představuje střet geopolitických, vojenských a ekonomických zájmů, a to jednak Evropské unie, jednak jejích členských států a v neposlední řadě i kandidátské země. Evropská komise vede s kandidátskou zemí diplomatická jednání o jednotlivých kapitolách, přitom dochází k výměně informací, názorů a postojů mezi komisí a kandidátskou zemí. Aktuální stav, resp. pokrok dosažený za uplynulý rok, se stává každoročně obsahem hodnotící zprávy, která je adresována Radě EU a Evropskému parlamentu (což vyplývá hned z titulní strany zprávy), tedy klíčovými institucím při rozhodování o přijetí kandidátské země do EU. Hodnotící zpráva není určena k užití v azylovém řízení orgány členských států EU.

[19] Tato zpráva sama představuje politicky velmi citlivý dokument, v němž je třeba pečlivě vážit každou větu, aby nezavdala příčinu k nevídané diplomatické roztržce a neznamenala ohrožení zájmů jednotlivých aktérů přístupových jednání. Nelze ani opomenout, že zpráva je napsána diplomatickým jazykem, který neumožňuje rozšířovat skutečný stav v zemi původu. Ostatně to lze velmi dobře ilustrovat na následujících ukázkách z uvedené zprávy: „*Stíhání a odsouzení za vyjádření nenásilných názorů podle určitých ustanovení tureckého trestního zákoníku je důvodem k vážnému znepokojení*“ (s. 13 českého překladu zprávy, č. l. 45 správního spisu, zvýraznění doplněno). K jihovýchodním oblastem Turecka, kde žalobce žil, se opět velmi diplomaticky uvádí: „*Celková společensko-ekonomická situace na jihovýchodě je však nadále problematická. Nebyly podniknuty žádné kroky pro vypracování komplexní strategie pro dosažení hospodářského a společenského rozvoje v tomto regionu a pro vytvoření podmínek, které kurdské obyvatelstvo potřebuje, aby mohlo využívat práva a svobody v plném rozsahu*“ (s. 20 českého překladu zprávy, č. l. 44 správního spisu, zvýraznění doplněno). Zvýrazněné obraty jsou z pohledu svého významu velmi nejasné, jejich obsahová intenzita značně subjektivní, nelze z nich vyvodit jednoznačné závěry.

[20] Jednoznačný závěr krajského soudu, že hodnotící zprávu nelze vůbec použít, je nicméně třeba korigovat. Hodnotící zpráva o dosaženém pokroku kandidátské země vypracovaná Evropskou komisí totiž může být samozřejmě jedním z důkazních prostředků v řízení o udělení

mezinárodní ochrany. Z § 51 odst. 1 správního řádu jasně vyplývá, že důkazním prostředkem může být jakýkoliv prostředek, který je vhodný ke zjištění stavu věci. Specifický charakter hodnotící zprávy se však musí projevit ve fázi volného hodnocení důkazů (§ 50 odst. 4 správního řádu), v níž je nezbytné zohlednit, že se jedná o diplomatický dokument, který není vytvořen pro účely azylového řízení a není zaměřen na analýzu okolností a jevů relevantních pro udělení mezinárodní ochrany (viz bod [16] shora). Hodnotící zprávu lze proto použít toliko podpůrně spolu s jinými zprávami o zemi původu, které netrpí výše popsányými deficity. Hodnotící zpráva může sloužit pro ověření informací uvedených v těchto jiných zprávách o zemi původu shromážděných správním orgánem.

[21] V daném případě si stěžovatel pro posouzení situace v zemi původu obstaral pouze hodnotící zprávu Evropské komise, zprávu specificky zaměřenou na vojenskou službu a postavení kurdských branců a agenturní zprávy. Je tedy nepochybné, že si neopatřil dostatek podkladů, aby pečlivě posoudil situaci v zemi původu, čímž porušil § 3 správního řádu. Tato kasační námitka je proto nedůvodná.

V.

[22] Kasační stížnost stěžovatele je nedůvodná, a proto rozhodl Nejvyšší správní soud o jejím zamítnutí, když neshledal ani naplnění důvodů, ke kterým by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.).

[23] O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení úspěšný, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží. Žalobce v řízení úspěšný byl, avšak neprokázal a ani ze spisu nevyplývá, že by mu v řízení vznikly jakékoliv náklady, proto mu nebyla přiznána náhrada nákladů řízení. Náhrada nákladů právního zastoupení se dle § 35 odst. 2 s. ř. s. přiznává jen tehdy, je-li účastník zastoupen advokátem či jinou osobou vykonávající specializované právní poradenství. Organizace pro pomoc uprchlíkům však takovouto osobou není.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. února 2009

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu